

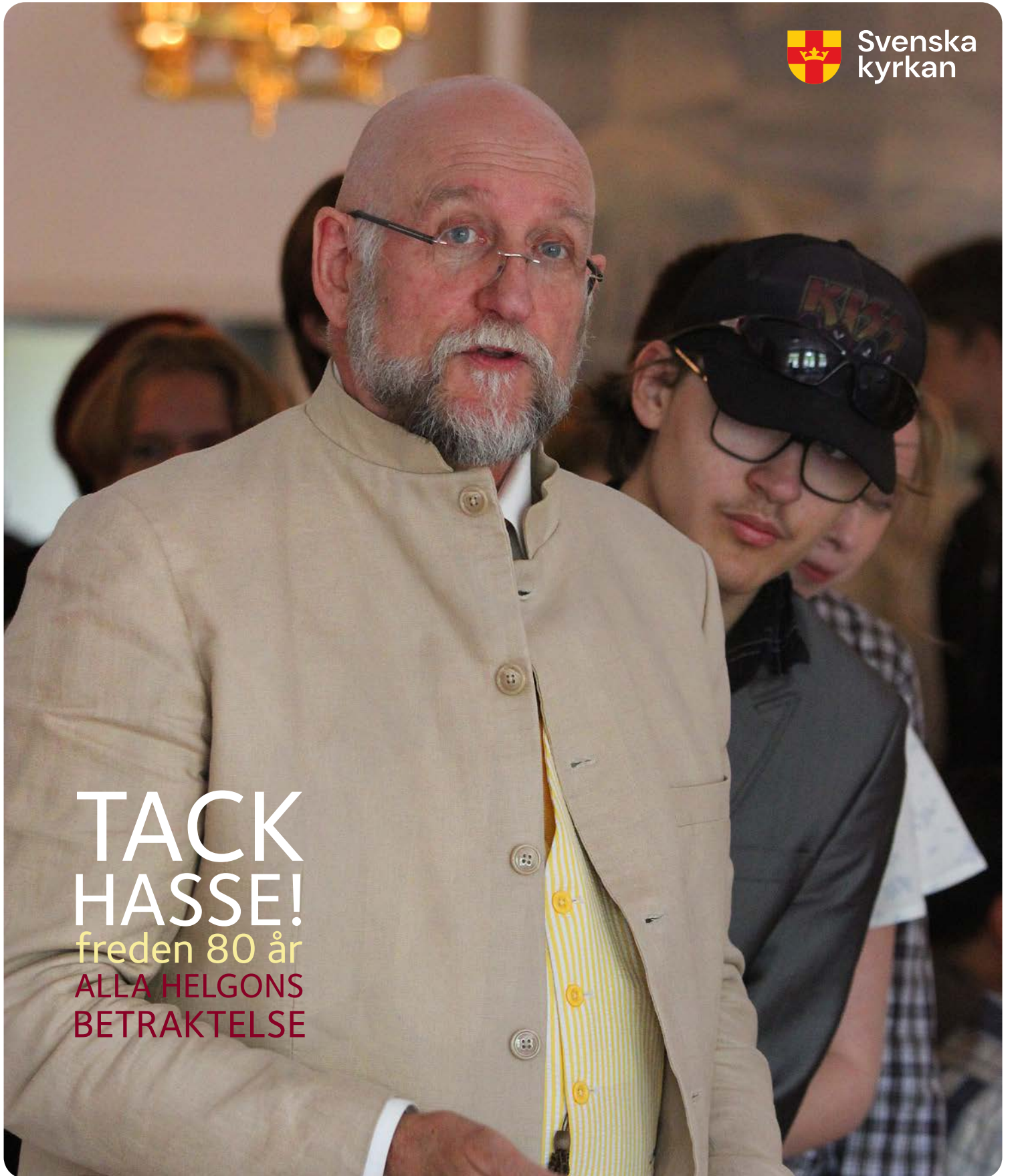
Årgång 36 nr 3 2025

Siriklockan

Frysände pastorats kyrkblad

Svenska
kyrkan

TACK
HASSE!
freden 80 år
ALLA HELGONS
BETRAKTELSE

innehåll

SIRIKLOCKAN nr 3 2025 Kyrkblad för Svenska kyrkan i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark
Box 52, 685 22 Torsby • info@fryksandepastorat.se • www.fryksandepastorat.se • Ansvarig utgivare: Johan Bonander
Layout: Birgitta Åberg • Omslag: Birgitta Åberg • Motiv: Hasse Öberg avtackas
Tryck: Ramströms Tryckeri AB • Tryckt på klimatkompenserat papper • Upplaga: 4800

3 KYRKOHERDEN
har ordet	20 KVINNORNA, KYRKAN OCH FREDEN
med Maria Södling
4 KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
har ordet	22 RESERAPPORT
två församlingsbor besökte Taizé
5 KRÖNIKA
av Jers Kristin Lissel	23 STUDIERESA
till Stockholm
6 ALLA HELGONS BETRÄKTELSE
Anna-Greta O Berggren	24 KONFIRMANDJUBILEUM
i Fryksände pastorat
8 TACK HASSE!
som nu går i pension	28 KONFIRMATION
i Fryksände pastorat
10 ATT MÅLA MED MUSIK
Ola Sandström viskonstnär	30 RECEPT
från köket
11 DANSBANDSMUSIK I KYRKAN
med Fredrik "Frippe" Myrer	32 ANSLAGSTAVLAN
smått & gott
12 FREDEN 80 ÅR
firades i Östmark	34 HÖSTENS GUDSTJÄNSTER
i Fryksände pastorat
14 KYRKOGRÄDSVANDRINGAR
visade stort intresse	35 FAMILJESIDAN
Fryksände pastorat
16 SOMMARFEST
i Fryksände kyrka	36 FRYKSÄNDE PASTORAT
kontaktuppgifter
18 SMÅTT & GOTT
i Fryksände pastorat	

Den som skönjs i detaljerna

På min hundpromenad låg daggen över skog och mark. Invid skogsstigen där jag gick syntes hundratal, ja, tusentals nätta spindelnät omsorgsfullt vävda mellan lingontuva och ljung. De finns där hela tiden under sen vår, sommar och tidig höst, den tid det finns insekter i luften, men de syns inte – inte förrän morgondagen faller.

Vem säger åt spindlarna att idogt väva, träden växa, blom-morna blomma? Hela skapelsen vittnar om arbetets glädje och mening och en sanslös iver. Ta alla dessa unga träd som slår rot på en tämligen omöjlig jordplätt på stenigt berg. Vill det sig väl lyckas det unga trädet slå rot i karga jorden nedom berget varpå det sen står där, en senig tall eller gran och sträcker sig uppåt åravis framöver.

Fåglarna som om våren kommer från Afrika och södra Europa – och nu i höst återvänder tillbaka. Vem gav dem impulsen att komma hit och sjunga av sitt hjärtas glädje? Dyka efter mat och bygga bo och föröka sig. Vitsippa om våren, tussilagon, maskrosen, hæggen – vilken impuls fick dem att stå där och sjuda av liv, år efter år? I år, i fjol och kommande år.

Min hund är ivrig att markera på exakt rätt ställe, genomfokuserad; extra gladlynt och ivrig då doften av en för honom okänd tik gjort entré bland i övrigt välkända doftmolekyler. Nu gäller det att visa sin existens. Och vem vet, drömma om ett reellt möte.

Likaså med oss människor, ny termin, uppstart, förväntan. Kanske ny studieort, nya bekantskaper, nytt liv. Vi planerar och hungrar och vill på olika vis befästa oss. Vem gav oss all denna lust att existera, finnas, vara?

Musiken som vill hela, lyfta, inspirera – som är skapad ur sann inspiration och innerlig glädje och berör mig och dig så djupt inne i hjärtat att vi ömsom ler ömsom gråter. Vem gav de tonerna denna kraft, denna förmåga, detta djup?

Orden som formar dikten, texten, artikeln som fick oss att skratta, knyta näven i fickan och kanske ropa ett men vad nu då va hallå. Vem gav de orden dess speciella mening och förmåga att binda ihop hela vårt universum?

Terra, vår Jord, vårt rymdskepp i rymden; denna under-sköna planet så sinnrik utformad att vi med våra mänskliga hjärnor bara förstår en bråkdel av dess komplexitet och potential. Denna blågröna smaragd i himlavalven där vi bor och verkar, andas och är. Lever. Finns. Älskar.

Många biologer och kvantfysiker börjar sin bana som ateister men böjer så småningom sitt huvud i djup vördnad för den levande tanke de möter och som omsluter allt – den som skönjs i detaljerna: En levande tankestruktur, en närvarande idé vi söker sammanfatta med ordet Gud och Skaparen.

I vår kulturkrets har vi en evangelisk-luthersk förståelse av denna kraft, inspirerad av den samtida judendom Jesus

verkade inom. Härur emanerar idén om demokrati, nästan-kärleken, allas lika värde. Att bygga och verka för ett samhälle som håller det demokratiska samtalet högt. Med religionsfrihet, tryckfrihet, åsiktsfrihet

Då är förundran livsviktig, att se och glädjas, upptäcka och välja vördnad; vördna livet, vördna varann.

I kyrkans värld lever dessa värden i psalmernas rikedom, bönernas formuleringar, kyrkomusikens uppbyggnad och syfte, i sakramentens levande kraft och i det predikade ordets helande förmåga. Här söker vi gemensamt, i dialog med Gud, ge all denna rikedom utrymme och plats. *Välkommen! Johan Bonander, kyrkoherde och kontraktsprost*

Så var sommaren till ända!

Så har sommaren kommit och gått och det har i mitt tycke varit en bra sommar. För en del kanske det har varit jobbigt med värmen, men jag har då trivts!

Och nu kommer hösten, vilken jag också tycker väldigt mycket om, med den höga, lite kyliga klara luften, solen som värmer och alla färgerna som målar vår bygd.

Visst har väl alla årstider sin tjusning, även om jag har svårt för januari, februari och mars. Men nog vore det väl magstarkt att be att det tar bort dessa för min skull. Det finns ju andra som gillar dessa och då får man bita ihop.

I år är det kyrkoval och när detta nummer av Siriklockan kommer, har valet precis varit. Då har ni röstat om vilka som ska leda er kyrka för nästkommande fyra år. En del nya och en del gamla förtroendevalda kommer att efter årsskiftet ta plats i kyrkofullmäktige, kyrkoråd och utskott. Tack för att ni röstar och är engagerade i detta val som är det närmaste valet vi har, inget annat val är närmre än kyrkovalet!

De fyra år som har gått sen senaste valet har naturligtvis pandemin präglat oerhört. Men också det pressade världsläget som gjort sig påmind i såväl oro som ekonomi. Tyvärr ser det ut som oron i världen håller i sig och vi kan bara hoppas och be att förnuftet kommer att segra och att dessa maktens herrar inser att de är på fel väg och låter sig bevakas. Jag som kristen önskar inte sjukdom på folk men nog tror jag att en långvarig "sketa" skulle ta ner dem på jorden igen – efter ett tag.

Så låt oss nu be för att de fyra nästkommande åren blir till det bättre, för världen, landet och bygden vi bor och lever i.

På det personliga planet har jag denna sommar fått nya släktingar, både nyfödda och de som är födda för ett tag sen.

I våras blev jag uppringd av en släktforskare i Östergötland som släktforskade åt en man. Denne man sökte sina rötter och då främst hans farfarsfar. Farfadern hade stått som "oäkta" i kyrkböckerna och med hjälp av DNA har de lyckats spåra detta till Sörmark med omnejd. Enligt DNA-forskningen var jag och Hans-Åke, som han heter, släkt i sjätte led. Visserligen är detta väldigt långt uti släkten men för Hans-Åke var det viktigt att få komma till den bygd som hans rötter var ifrån. Så i augusti möttes vi, jag, Hans-Åke och hans två systrar. Det blev märkbart vilket stor roll som kyrkan betyder när jag tog dem till Östmarks kyrka och fick visa den, där hans farfarsfar högst sannolikt blivit döpt.

Detta ordet "oäkta" är hemskt ord, likaså "halvsyskon", för nog är väl ett barn som föds "äkta"? Och "halvsyskon"? Inte har jag mött några halva människor! Nej alla är vi skapade av vår Herre och inte är väl något som han har skapat vare sig oäkta eller halv? Har ni hört talas om oäkta himmel? eller halvt hav?

Hur som helst har vi i alla fall utökat släkten med ännu fler trevliga människor!

Bilderna som jag ger er denna gång är från den gångna sommaren och jag tänker med dessa att vi håller sommaren kvar lite till med ÄKTA himmel och ÄKTA blommor och ängar, precis som vår Herre har skapat det.

Allt gott till er alla!

Roger Ericsson, kyrkorådets ordförande

Jers Kristin Lissel
reporter och krönikör
på Siriklockan.

Hur lång tid är 20 år – hur långt är ett snöre?

Min far gick bort när jag var 22 år gammal, en och en halv vecka innan sin 56-årsdag. I höst är det 20 år sedan, vilket innebär att jag närmar mig den punkt när jag levt längre utan min far i mitt liv än med honom i det. Det är en svindlande tanke, 20 år är så lång tid, men samtidigt inte länge alls

Jag kände mig väldigt vuxen vid den tiden, trots att jag knappt var vuxen alls. Jag hade inte lärt mig att navigera livet på egen hand ännu och plötsligt försvann en stor del av min trygghet som över en natt. Det var visserligen ingen överraskning att min far gick bort, han hade varit sjuk under en längre tid, men chocken infann sig ändå inte förrän hans död var ett faktum.

Jag minns att jag kände det som att jag befann mig i ett vakuum, att runt omkring mig fortsatte allt precis som vanligt, men att jag stod stilla och inte riktigt visste var jag var eller hur jag hade hamnat där. Samtidigt hade jag inget annat val än att fortsätta leva vidare. Till en början kändes det överkligt, hur kunde livet fortgå när jag gick runt och bar på denna oändliga sorg inom mig?

En av svenska språkets mest söndertuggade klyschor måste vara att "tiden läker alla sår." Jag skulle vilja hålla med om det, för det är sant att tid läker det mesta. Det som klyschan dock utelämnar är att det är skillnad på sår och sår. Djupa, grova, svårläkta sår lämnar alltid efter sig ett ärr och vad kan vara mer svårläkt än förlusten av en av sina allra närmaste? Det gick till exempel flera år innan impulsen att

spontant ringa pappa när något inträffade, för att berätta något roligt eller fråga om råd, försvann.

Jag har vant mig vid ett liv utan min far och jag har absolut ett ärr efter förlusten av honom, men jag vet också att han hade önskat mig ett gott liv, ett värdigt sådant. Jag ser på ärr efter honom som jag ser på de andra små ärr jag också har: de berättar en historia om en tidpunkt i mitt liv som präglade mig så pass att det lämnade ett avtryck. Fick jag välja, skulle jag självklart och utan tvekan, suddas bort den där dagen för 20 år sedan, när min fars själ lämnade hans kropp och gick vidare in i nästa liv, men jag är inte den som bestämmer det. Idag håller jag den tid jag fick med honom varmt i mitt minne och accepterar den roll som sorgen efter honom haft i att forma den person jag är idag. Istället för att se tomrummet efter honom, istället för att fokusera på vad jag saknar, försöker jag känna tacksamhet för det jag har i mitt liv: ett hem jag trivs i, ett liv och en tro jag känner att jag numer har landat i, nära och kära jag älskar och såklart min kära mor. Jag må ha förlorat en av mina föräldrar, en av de personer som stod mig allra närmast, men jag har också fortsatt så mycket av värde kvar i mitt liv.

Alla helgons betraktelse

Text: Anna-Greta O Berggren Bild: Birgitta Åberg

”Döden är en del av livet och livet en del av döden”. Det är en viktig insikt i tillvaron för att kunna uppskatta nuet och de vi har runt omkring oss. Även om vi skulle vilja gå det inte att springa ifrån döden och hur det påverkar dig och mig.

Därför är dagarna ”alla helgons dag” och ”alla själers dag” viktiga under året. En anledning att stanna till och fundera över hur döden påverkar dig och mig.

Allhelgonahelgen är den dag då vi minns de som dött före oss. Då vi får tända ljus och visa vår aktning genom att pynta gravar eller lägga en blomma på minneslunden eller askgravlunden. Ett sätt att bryta mörkret och visa att ljuset är starkare trots allt. För de som mist en anhörig under det gångna året bjuds det in till en minnesgudstjänst där namnen på de som dött under året läses upp, då tänds det även ljus för den bortgångne. På denna minnesgudstjänst är alla välkomna som vill minnas de som tidigare lämnat oss.

I vår tradition lyfter vi inte upp helgon på samma sätt som i Katolska kyrkan. Vi dyrkar inte helgonen eller ber till dem. Men vi kan lära mycket av de som dött före oss. Deras förebild kan ha visat hur vi ska leva våra liv och haft Jesus för ögonen. Blivit inspirerade av honom och på det viset gett något viktigt till sina nära och kära men också till samhället i stort.

Oftast finns det en sårbarhet hos dessa människor som inger förtroende. Där tvivel och bekymmer finns men som trots hinder i vägen ändå håller fast vid sin tro på Gud. Jesus

har verkligen gått före på alla sätt genom sitt sätt att vara och leva när han vandrade på jorden. Det är därför vi kan få tro på ett liv efter döden eftersom han trotsade det onda och uppstod. Allt för att du och jag ska kunna tro på ett liv efter detta och få vara trygga även när vi dör. Det är en stor nåd!

Men det hindrar inte att vi under ”alla själers dag” kan få ta fram smärtan och fundera över det mörka i tillvaron. För vi har en förmåga att plocka bort döden och dess verkan i vårt samhälle. Allt kan ju faktiskt förändras väldigt fort. Så det finns ett ytttryck som användes förr som lyder: ”Kom ihåg att du är dödlig”. Denna helg är ett tillfälle att ta till sig denna sanning. Men samtidigt kan vi också vara rädda om livet och njuta av allt som bjuds i tillvaron. Det ena utesluter inte det andra. Men inser vi att livet kan ta slut uppskattar vi det som händer här och nu. En viktig insikt!

Allhelgonahelgen är till för dig och mig att stanna upp och fundera över det svåra och mörka. Du och jag får vara ledsna, bedrövade och längta efter de som dött. Vi är trots allt bara människor och att sörja är en viktig process i livet.

Men samtidigt finns det mycket som inger hopp denna helg. Vi får tro på att evigheten finns även om vi inte kan förstå vad det innebär. Gud vill ta hand om oss i liv och i död.

The background is a rich, painterly illustration. It depicts a dark, arched stone tunnel. The walls of the tunnel are made of rough-hewn stones and are heavily covered in bright green moss. In the foreground, several large, pink cosmos flowers with yellow centers are in various stages of bloom, some slightly out of focus. The tunnel leads to a bright, glowing light at the far end, where a small, arched opening is visible, suggesting an exit or a passage to another world. The overall mood is one of hope and perseverance, contrasting the dark, confined space with the bright light ahead.

*Mörkret kan vara hotfullt, kylan kan vara svår,
men det finns en kärlek, som har visat att det går.
Att värma den som fryser, ge den svagare mitt stöd,
en kärlek som kan bära genom liv och genom död.
Ensamhetens mörker kan komma till ett slut.
Murarna kan rämna, den fångne slippa ut.
När orden blir till handling, blir kärleken den kraft
som spränger alla hinder och trotsar varje makt.*

Hans Dahlin

Tack, Hasse!

Text och foto: Jers Kristin Lissel

Ordet "legendar" är kanske inte något som är särskilt vanligt förekommande, speciellt inte utanför sportsammanhang, men det är svårt att tänka sig något annat ord än just det om Fryksände pastorats mångårige kyrkopedagog Hans Öberg – av samtliga kallad Hasse.

Han gick med i Svenska Kyrkans Unga redan som 14-åring och har varit engagerad och arbetat med den delen av organisationens verksamhet sedan dess. I juni var han dock med på sitt sista läger för att sedan gå in i sommarmånaderna som välförtjänt, om än saknad, pensionär.

Lägret ägde rum på hembygdsgården Berga i Lysvik i slutet av maj och var för Kyrkans Unga – ett av över 100 läger och mer än 800 lägerdygn som Hasse varit involverad i under årens lopp.

– Det här lägret är ett så kallat SSÄ-koncept som vi lånat från Säffle: Sova, slappa, äta, säger han och ler. Vi är här för att umgås och ha det trevligt helt enkelt, spela spel och ta det lugnt.

I olika rum på gården är det precis just det som sker, mindre grupper samlas och umgås och pratar och bara tar det lugnt – en vanlig syn på Hasses många läger. Ungdomarna som är där är i varierande ålder, men de allra flesta i de sena tonåren eller strax över 20 och de kommer både från Torsby och Sunne.

– Jag har jobbat i 42 år, berättar Hasse. Förutom ett år där jag jobbade som fritidsledare i Sunne, har jag bara jobbat inom kyrkan – först cirka 30 år i Sunne pastorat och sedan omkring 10 år här i Fryksände. Det jag känner att jag verkligen har lyckats med i Torsby är att jag har varit delaktig i att få igång en ungdomsverksamhet med bredd.

Han säger att det han hoppas att ungdomarna får med sig från Kyrkans Unga är inte bara den kristna aspekten, men också att det ska skjutsa dem vidare i livet på ett sätt som gör dem engagerade och delaktiga i andra sammanhang, både på kommande arbetsplatser, men också i olika föreningar. Skulle de sedan dessutom komma tillbaka till kyrkan, som kyrkvårdar, aktiva församlingsmedlemmar eller välja att jobba i verksamheten, ser han det som en extra bonus. Men målet är helt enkelt att bidra med en stadig grund att stå på i livet.

– Kombinationen av ungdomar som söker en plats i kyrkan handlar om så mycket mer än att ge dem en kristen bas, det är även en typ av demokratisk fostran kan man säga. Jag bestämmer inte över ungdomarna, jag är bara med som guide, vi håller möten och de får hålla i ordförandeklubban och lära sig att skriva protokoll. Att få en ingång i hur föreningar fungerar från en ung ålder är alltmer ovanligt idag och det är både synd och oroande eftersom en så stor del av det svenska samhället faktiskt vilar på föreningsverksamhet och ideellt arbete.

Hasse har även arbetat tidvis i Afrika tillsammans med hustrun Karin. Han berättar att han en gång när de var där skulle hålla i en gudstjänst och predika om säningsmannen, en berättelse han hört hur många gånger som helst. I en liknelse gjord av Jesus sår en bonde sitt utsäde inte bara på sin

åker, men även på vägar, i ogräs- och stenig mark och på andra oländiga platser. Det var först vid det tillfället där i Afrika han verkligen kom att reflektera över innebörden av liknelsen.

– Vi har i uppgift att så överallt, men det är inte vi som avgör vad som bär frukt eller ej, säger Hasse. Det är så jag ser på mitt arbete under åren. Jag har gjort mitt bästa får att så de frön jag har blivit given, sen hur det landar i de som mottager det varierar och det är precis så det ska vara.

Den som tror att det är långa sovmorgnar och lugna dagar som nu väntar på Hasse när han går in i pensionen misstar sig rejält. Till att börja med har han sommaren uppbokad som scenmästare för Sunne sommaropera, där han blivit rekryterad av sonen Hannes som håller i den. Hasse och Karin bor dessutom på en gård och på en gård finns det alltid något att göra – en klyscha så sann som någon.

Hasse är dessutom en duktig och ivrig ikonmålare och hoppas att han nu framöver kanske ska få lite mer tid att hänge sig åt denna hobby han kallar för en kombination av konst, meditation och bibelstudium. Han vill även förfina sin förgyllningsteknik, något han tycker är roligt men svårt.

– Det här med att jobba med andra är också att jobba när alla andra är lediga, så det ska faktiskt bli skönt att få chansen att vara ledig på de ”normala” tiderna ibland, skrattar han. Jag har också lovat ut min basstämma till Lysviks kyrk kör och det ser jag verkligen fram emot, men utöver det har jag varit försiktig med att lova bort mig på saker.

Tomrummet som Hasse lämnar efter sig kommer självfallet vara märkbart, både hos kollegor och de ungdomar han jobbat med. Ungdomsledaren som flyttat in i Hasses kontor, berättar att han också fick ärva över 8000 dokument om läger och utbildningar som Hasse utvecklat och varit delaktig i under åren.

– Hasse har betytt så mycket för mig, han är en jättebra förebild och jätteintressant att prata med, berättar lägerdeltagaren Leo Darfors, 18 år gammal. Han vet nästan allt om historia och man lär sig något nytt varje gång man pratar med honom. Det kommer bli tomt när han inte är med längre.

På lägret i Lysvik har alla blivit mätta och belåtna efter en gemensam hamburgermiddag med tillbehör och efteråt samlas man på en liten avsats ner mot Fryken för att enas i en kvällsmässa förrättad av präst Karin Jansson. Det blir en stämningsfull stund i den ljumma försommarkvällen, med solen som sakta börjar sänka sina strålar i väst. Avslutningsvis står alla i en halvcirkel och tar emot nattvarden av Karin och Hasse, därefter ger Karin honom en avskedspresent till stora applåder. En märkbart rörd Hans Öberg vänder sig mot alla samlade och säger:

– Det är lätt att fråga vad jag lämnar efter mig, men sanningen är den att det är så mycket mer som jag tar med mig när jag går.

Hasse avtackas

Text och foto: Birgitta Åberg

Den 1 juni avtackades Hasse i högmässan i Fryksände kyrka med efterföljande fest i församlingshemmet. Det bjöds på buffé med mat och fika. Många hade kommit för att ta del av hans sista dag på jobbet.

Han fick fina hyllningar för det verk han gjort i sitt arbetsliv och som den engagerade och hjärtliga person han är. Flera tal hölls till Hasses ära av nu vuxna, som berättade om vilken viktig person han var när de var unga. De vittnade om att han alltid fanns där och ”såg” dem när det kanske inte alltid var så lätt att växa upp. Han var ett stöd och en trygghet att vända sig till. Sen att han är humoristisk, full i bus och upptåg gick inte att ta miste på i de fantastiska tal han fick.

Rasmus Skog från Kyrkans Unga fick de flesta i församlingen att vika sig av skratt när han så innerligt och roligt beskrev Hasse, även unga ledaren Tristan Ravenskog höll ett vackert tal. Det sjöngs för honom, Christian Stenmark hade skrivit texten hans sista grupp Kyrkans Unga framförde.

Plötsligt gick en film igång på den stora, vita skärmen på väggen, det var hans son som satt ihop en hyllningsfilm där personer som inte kunnat närvara denna kväll filmat sig själva, när de berättar om Hasse och hans betydelse i deras liv. Och det är många filmsnuttar vi får se. En väldigt rörande hyllning till någon som gjort stort avtryck i många liv.

*Så tack Hasse för allt du gjort
och som berikat så många!*

Att måla med musik

Text: Jers Kristin Lissel Foto: Aron Mattsson

Den 27 september fick Fryksände kyrka besök av viskonstnären Ola Sandström och vi har passat på att prata med honom och lära känna honom lite närmre.

– Jag växte upp med en far som brukade sjunga ut vardagen, på ett sätt som jag har kommit att kalla ”ögonblickstonsättningar,” berättar Ola när vi hörs på telefon. Ett exempel skulle vara ”Mjölken är slut, jag står inte ut...” och så vidare. Han brukade också ta fram sitt dragspel en gång om året och spela finsk tango och båda de har sakerna har jag haft med mig in i mitt eget musikskapande.

Ola började tidigt att sjunga det han läste och hemma i bokhyllan fanns det många poesiböcker, men även klassikern Sagan om ringen blev ögonblickstonsatt av honom. När han sedan kom över Tomas Tranströmers dikter var det som att något föll på plats.

– Jag fann en väldig fristad i hans poesi, den tillåter liksom ett ständigt ”kanske,” förklarar han. Den gav mig lite samma känsla som Joni Mitchells musik ger mig och det var som att musiken fick utrymme att målas fram till hans ord.

Han berättar att tonsättning han gjorde av Tranströmers verk, tursamt nog lyckades sammanfalla med poetens nobelpris, vilket i sin tur även gav Ola en del uppmärksamhet. Han hade även turen att träffa Tomas och hans fru Monica, som han är god vän med än idag, när de bodde i Västerås.

Efter succén med tranströmmertonsättningen började Ola att leta efter en ny poet att översätta. Han gick till Stockholms stadsbibliotek och tog ner diktsamlingar på måfå ur hyllorna, men det var inte förrän han hittade Stig Dagerman som han åter fastnade.

– Det var som att hans texter lyste mot mig, säger Ola. Det jag framför allt gillade var hur osympatisk och direkt han är gentemot lidande. Jag fascinerades av hans förmåga att kunna beskriva gråzonerna i tillvaron och att han lämnat efter sig ett sådant destillat av de känslor som existerar mellan allt det stora i livet.

I tonsättningen av Dagerman började han att jobba med kontraster mer än tidigare och laborera med att lägga ”glada”

melodier till väldigt mörka texter för att undersöka vad som sker då. En av dessa var till exempel dagtrycket Lasse liten, som publicerades i tidningen Arbetaren under 40- och 50-tal: ”Gud som haver barnen kär, se till mig som liten är. Se till mig och mitt gevär, Herre i ditt rike.” Dikten handlar om barnsoldater.

– Jag försöker att se mitt musikskapande som att jag målar, det finns inga rätt eller fel och det finns inte heller något sådant som en ”perfekt” tonsättning. Jag tillåter mig själv att skissa, kladda och kludda och ser var jag hamnar. Musikvärlden kan ofta vara fixerad vid det perfekta resultatet, istället för glädjen i skapandet.

Som av en händelse, upptäckte Ola även en mer eller mindre bortglömd svensk poet – Signe Aurell, vars diktsamling trycktes på svenska i Minnesota 1919. Hon var då 23 år gammal och slet som sömmerska och tvätterska samtidigt som hon diktade på fritiden.

Det är tonsättningar av dessa tre poeter Ola vi bjöds på, i en föreställning som han har kommit att kalla för I sköra poeters sällskap. Han arbetar idag som frilansande musiker och turnéar bland annat mycket med Görel Crona och föreställningen Kung byxlös, som han skrivit musiken till. Det var även detta samarbete som möjliggjorde för honom att ta steget till musiker på heltid, innan dess jobbade han även på Kulturskolan i många år som gitarrlärare.

– Jag sjunger också ofta på begravningsar, vilket jag tycker jättemycket om. Det är ett privilegium att få kunna bidra vid tillfällen som är väldigt känsloladdade och där musiken i sig betyder så otroligt mycket.

Dansbands- musik i kyrkan

Text och foto: Jers Kristin Lissel

Fredrik "Frippe" Myrer är för tevetittaren kanske mest känd för sin insats i dokusåpan *Biggest loser* i 2020 års säsong och för den hockeyintresserade å andra sidan är han den som sjungit in Färjestads kampsång.

De flesta av det dryga 60-tal som hade trotsat högsommarvärmen och tagit sig till Vitsands kyrka söndagen den 20 juli var nog mest intresserade av den dansbandsgudstjänst som aviserats där Frippe stod för dansbandsdelen och Drew Baldwin för gudstjänstsdelen.

– Min farfar var präst i Östmark och min far dansbandsmusiker, så det här är den perfekta kombinationen av båda, säger Frippe och ler. Att sjunga i kyrkor är det mäktigaste som finns, där känner jag mig trygg.

Frippe har varit musiker från och till hela livet. Han började som roddare åt Arvingarna och sjöng sedan med Sandins. Det blev ett liv där han var ständigt på vägen, spelade på folkparker, after ski och på finlandsbåtar. Det blev ett stressigt liv, som hade sin charm, men också med mycket alkohol.

– Nu har jag dragit ner på musiken lite, jag har bildat en dansbandsduo och vi har väl haft mellan fem och sju spelningar i månaden den här sommaren, berättar han. Drömmen är såklart ett fullstort dansband igen, men jag är inte riktigt redo för det ännu. Jag mår dock bättre idag än jag någonsin har gjort: jag är gift med världens bästa fru, jag har varit nykter i nio år och jag har kontroll på vikten tack vare en gastric bypassoperation.

Problemen med vikten var det som gjorde att han sökte sig till teveprogrammet *Biggest loser*, vilket är en viktningsstävling där deltagarna pressas hårt med träning för att tappa så många kilon som möjligt. Han förklarar att det var något som var bra för stunden, men att så fort man "åkt ut" så fanns det heller ingen mer stöttning från produktionen vilket ledde till att han gick upp de kilon han gått ner och mer därtill ganska snart. Detta gjorde i sin tur att han mädde ganska dåligt och i slutänden kände han att enda lösningen till att få ordning på sin vikt var att göra en operation.

Idag jobbar han främst som transportledare och säljare på Värmlands schakt och bor i Kil tillsammans med hustrun. Han skulle kunna jobba heltid med musiken, men trivs bra på sitt jobb och tycker om tryggheten som en fast inkomst innebär.

– Musiken blir inte ett tvång på samma sätt, eftersom man måste tjäna pengar då, säger han. I och med det så är det istället bara glädje med den och skulle det komma en spelningsförfrågan som jag inte kan eller vill göra, så har jag råd att säga nej om så är.

Han skriver en hel del av den musik han framför själv, har även ett låtskrivarsamarbete med malungsbördige Johan Eriksson och har skrivit en del låtar till bland annat dansbandet Donnez. En av hans egenskrivna favoritlåtar är den han skrivit om dansbanskulturens Mekka: Alla vägar bär till Malung.

– Dansbandsveckan i Malung är det bästa som händer på hela året, jag älskar Malung. Stämningen är något helt utöver det vanliga, säger Frippe.

Att stämningen var något helt utöver det vanliga, även i Vitsands kyrka den eftermiddagen, kan nog de som fanns på plats vittna om, när Frippe tog oss genom såväl egenskrivet material som odödliga dansbandsklassiker av giganter som Sven-Ingvars och Fernandoz till kyrkbänksgång och glatt medklappande.

Freden 80 år

Text och foto: Anna-Greta O Berggren

På hembygdsgården Hagen i Östmark lördagen den 12 juli firades en minnesdag av freden för 80 år sedan.

Under dagen kunde man äta ärtsoppa som var kokad i en kokvagn och serverades av kvinnor klädda i Lottauniformer. Det fanns också kakbuffé med många sorters kakor som var vanliga under andra världskriget. Ett militärtält stod uppställt på gräsmattan och det fanns också den typen av militärkläder som män använde den aktuella tiden. Även en gammal lastbil fanns på plats.

Under dagen berättade Halle Törnkvist om Östmark förr i tiden och en del om kriget och hur det påverkade bygden. Det var mycket information om människor och de olika byarna och vad som fanns i Östmark såsom post, slakteri, skola, telefonväxel, polis, kyrka och prästgård. Vi fick även höra om Konsum och att de såg till att militärkåren fick mat och annat som de behövde.

Under eftermiddagen fanns det möjlighet att följa med en buss och titta på de ställen som är minnen efter kriget. Den största händelsen är förstås flygolyckan i sjön Rödjen den 10 maj 1945. Som förberedelse fick vi en föreläsning av överstelöjtnant Bengt Fransson som har satt sig in i vad som gjorde att planet störtade i Rördåfors. Han berättade att regementet i Skottland hade haft kontakt med det värmländska regementet så det fanns en koppling. Det störtade planet var ett av många och var tänkt att befria Norge från Tyskland. Norge var centralt för både Tyskland och Storbritannien.

Det var fyra män från Skottland som omkom och antagligen slungades de ut ur planet och drunknade, sammanlagt var 20 personer i planet. Siktet var inställt mot Gardemoen

men eftersom det var dåligt väder så uppfattade inte piloten Atkinson en signal som gjorde att de kom på villovägar. Längre kunde man se i tallen de krockade med att det fanns kvar splitter. Den finns inte idag utan det är ett minnesmärke på platsen som vittnar om den sorgliga händelsen. Kraschen hände efter krigsslutet och det blir på det sättet särskilt tragiskt.

Den 16 maj 1945 var det en stor begravning i Torsby som följdes av många människor. Under dagen var affärer och verkstäder stängda för att hedra soldaterna från Skottland. Eftersom tre av de omkomna var katoliker kom en katolsk präst från Göteborg till begravningsgudstjänsten. 1962 flyttades gravarna så nu ligger de begravda på en militärkyrkogård i Göteborg.

Just nu är det väldigt oroligt på många ställen i vår värld och säkert undrar nog många tillsammans med mig hur det ska bli i framtiden. Att arbeta för fred och önska fred är en viktig uppgift som vi inte får glömma. Du och jag kan försöka hålla fred med våra medmänniskor men också fortsätta att be och hålla modet uppe.

Minnesdagen den 12 juli i år var en viktig händelse som ville visa på att det trots allt blev fred i Europa och att vi behöver bli påmind om att det går att få stopp på krig.

Samma dag hölls en välbesökt musikkväll i Östmarks kyrka där Hebbe Sisters och Duo Sentire anknöt till fredstemat och beredskapsårens musik. Det framfördes på högsta nivå, med stämsång, cello och piano.

Stort intresse för kyrkogårdsvandringar denna sommar!

Text och foto: Karin Jansson

Tack alla ni som kom och visade intresse. Och ett stort varmt tack till våra eminenta guider och till kyrkogårdspersonalen som vårdar våra fina kyrkogårdar. Vi vågar utlova nya tillfällen nästa sommar!

Kyrkogårdsvandring på Lekvattnets kyrkogård

Trots blåst, duggregn och kyla genomförde en tapper och ovanligt färgglad skara en vandring på Lekvattnets kyrkogård i slutet av maj, där vi delade berättelser och minnen och guidade tillsammans.

Kyrkogårdsvandring på Fryksände kyrkogård

I 27 graders värme och i hård konkurrens av dansbandets Fernandos öppna spelning samlades en stor skara runt Håkan Larsson som guidade på Fryksände kyrkogård i juli. Det blev sedan en repris i augusti pga stor efterfrågan.

Håkan hjälper oss också med guidning inne i Fryksände kyrka en söndag i juli varje år, samt för bokade grupper.

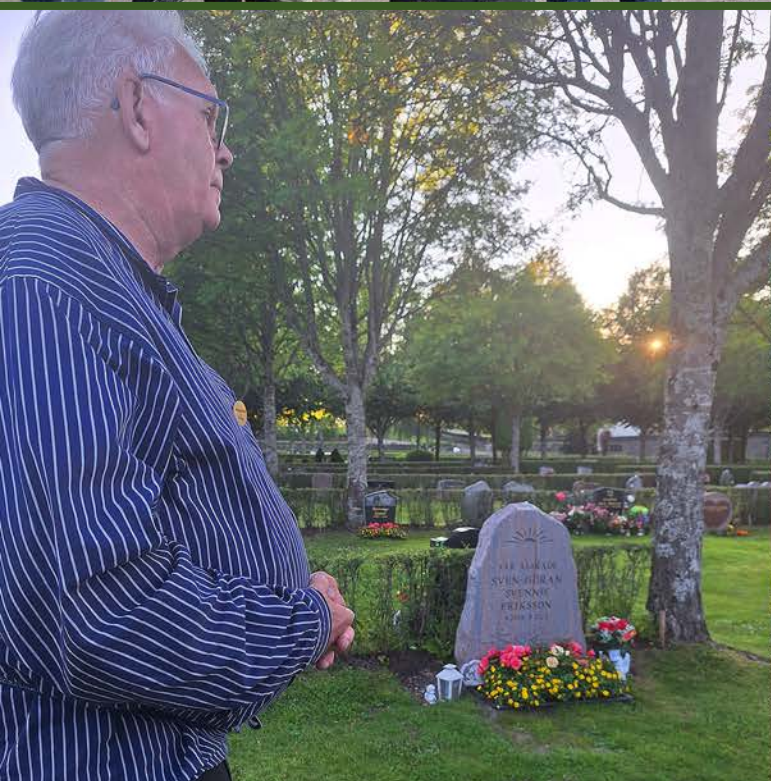
Kyrkogårdsvandring på Östmarks kyrkogård

I samband med Östmarksveckan håller Roger Ericsson varje år på onsdagkvällen en kyrkvisning och därefter följer en kyrkogårdsvandring. Detta samlar varje år mellan 60-80 personer.

Kyrkogårdsvandring på Vitsands kyrkogård

Vi hade också en stor uppslutning i Vitsand där Lars Olsson var vår ciceron som berättade om både gravskick och personer.

Intresset var mycket stort och många ville köpa den bevarandeplan som pastoratet tagit fram för sin kyrkogårdsförvaltning. Det trodde vi nog inte, att Bevarandeplanen skulle bli en sådan succé.

Text och foto: Birgitta Åberg

Försommarens familjegudstjänst med den efterföljande sommarfesten i kyrkparken blev en av årets stora höjdpunkter.

Allt började med en familjegudstjänst för små & stora i Fryksände kyrka söndagen den 25 maj klockan 11.00. Barnen i våra körer sjöng under ledning av Frida Clevemark med Halle Halvarsson som musiker. Drew Balwin höll i gudstjänsten och Clownerna Koko och Anna-Greta underhöll oss i kyrkan. Många hade kommit för att ta del av gudstjänst och sommarfest där barnen var i fokus.

Dopfiskar delades ut till de barn som döpts i våra församlingar. Dopfisken som är en gammal kristen symbol är urklippt ur det koppartak som tidigare legat på Fryksände kyrka.

Nu hängs dopfisken upp i ett fisknät i kyrkan med den nydöptes namn på, sen inbjuds alla dopfamiljer att hämta den nydöptes fisk just på denna gudstjänst.

I kyrkparken väntade det sedan många roliga aktiviteter, bland annat ponnyridning, ansiktsmålning, käpphästtävling, hoppborg samt att göra ballongfigurer, dessutom fick vi besök av polis, ambulans och brandkår.

En dag som denna går det åt mycket korv, kanelbullar, saft, glass och kaffe och som vanligt skötte detta galant av pastoratets medarbetare och frivilliga.

Thomas Pfitzinger Drewes i pension

Kyrkoherden i Hagfors tillika kontraktsprosten Thomas Pfitzinger Drewes har gått i pension och höll sin avskedspredikan den 24/8.

Singer songwriters i Fryksände kyrka

Även i år gästades Fryksände kyrka av Ingesund folkhögskolas singer songwriter-elever som bjöd på en underbar konsert med nyskriven musik

Fryksände församlings barn- och ungdomsstipendium

Fryksände församlingsråds ordförande Torbjörn Jansson överlämnar traditionsenligt Fryksände församlings barn- och ungdomsstipendium i år till Lekvattnets innebandyklubb på midsommar-dagens ekumeniska gudstjänst på hembygds-gården Kollsberg.

Kyrkvärden Barbro kyrk avtackas

Kyrkvärden Barbro kyrk avtackas av ordförande Tore Jonsson och vice ordförande Berit Johansson i Vitsands församlingsråd på en gudstjänst på Vitsands hembygdsgrd på midsommardagen.

Klockstapeln renoveras

Klockstapeln på Östmark kyrkogård belägen vid minneslunden och gravkapellet var i behov av renovering. Röta i timmerstockarna närmast marken. För detta krävdes timmerna Jonny Andersson och Daniel Larsson specialkompetens.

Under arbetets gång visade det sig att behovet av renovering var vida större än vad som först antagits. Fem dagar blev fem veckor.

Renoveringen bekostades av fonderade medel genom ett arv som testamenteras till vårdandet av kyrkogården i Östmark. Nu är klockstapeln rustad att stå emot tidens tand lång tid framöver.

Carl Henrik Martling

Text: Johan Bonander

Den 25/6 2025 skulle Carl Henrik Martling fyllt 100 år.

Carl Henrik Martling, som utöver att vara kyrkoherde i Fryksände pastorat 1966-1971 bland annat var överhovpredikant, kyrkosekreterare i Svenska kyrkans centralstyrelse, och ledamot av Bibelkommissionen.

I kraft av sina olika talanger kom Carl Henrik Martling genomföra en rad uppdrag inom Svenska kyrkan: Direktör för Lekmannaskolan 1971-76, direktör för Svenska kyrkans centralråd 1976-84, kyrkosekreterare i Svenska kyrkans centralstyrelse 1985-90.

Ett annat viktigt åtagande var att Martling under åren 1991-2005 såsom preses ledde Samfundet Pro Fide et Christianismo. Dagen uppmärksammades med en andakt vid graven vilken leddes av kyrkoherde Johan Bonander och en kransnedläggelse – för den sistnämnda stod Samfundet Pro Fide et Christianismo för genom dess ombud Bengt Telland.

Nya stolar

Roger Ericsson har formgett nya stolar till Östmarks kyrka och på konfirmationsmässan 17:maj invigdes den röda stolan som tillverkats av Marit Sandborgh Ludvigsson. Roger återger för gudstjänstbesökarna om symboliken i färgvalet; en symbolik som fångar in Östmarks kyrkas lokala sammanhang i den världsvida kristenheten.

**I år är det 80 år sedan freden
vid andra världskrigets slut,**

något som vi uppmärksammar på olika
sätt i pastoratet, bland annat med ett besök
av forskaren och författaren

MARIA SÖDLING den 19 oktober i Fryksände
församlingshem kl. 12.00 då hon föreläser
om ”Kvinnorna, kyrkan och freden”

Fred, kvinnorörelse och kvinnliga präster

Text Jers Kristin Lissel Illustration: Birgitta Åberg

Maria Södlings specialområde är kvinnohistoria och teologi, och under hennes söndagsbesök kommer hon berätta om det fredsarbete Selma Lagerlöf, Elin Wägner och Ester Lutteman ägnade sig åt under krigstiden.

– Många som möter de här, och andra kvinnors arbete vid den här tiden, förvånas över hur nytänkande och moderna, med våra mått mätt, deras tankar var, säger Maria, men faktum är att den kvinnorörelse vi ser frukten av idag, har pågått under mer än hundra års tid. Vad vi ser som relativt sena idéer om kvinnans roll i samhället, är på inga sätt nya, de fanns och propagerades för mycket längre sedan än vi idag kan föreställa oss.

Maria berättar att i början av nittonhundratalet pågick det, inte bara i Sverige, men i större delen av Europa och Amerika, ett organiserat och strukturerat arbete för kvinnlig rösträtt och 1915 hade en internationell kongress på ämnet planerats i Haag. Då detta var mitt under rådande världskrig, ändrades fokus för mötet istället till fred och denna kom sedermera att bli känd som ”alla fredskonferensers moder.” En av de som befann sig där var den svenska författarinnan Elin Wägner, idag kanske främst känd för sin bok Norrtullsligan.

Tio år senare hölls det så kallade Stockholmsmötet i Sverige. Det organiserades av dåvarande ärkebiskop Nathan Söderblom och bjöd in protestantiska och ortodoxa organisationer från hela världen att diskutera kyrkans sociala ansvar och den pågående nöden efter första världskrigets slut. En av de som talade under mötet var Selma Lagerlöf.

– Det har tidigare inte varit så mycket fokus på kvinnorna som deltog i det här mötet, ingen har direkt pratat om vad som sades, förklarar Maria. Det som Selma gör här är dock att hon håller ett feministiskt tal för freden, där hon berättade om enighet över religionerna och att ett gemensamt arbete och fokus överbryggat oenigheterna. Ett exempel hon pekade på var ”American colony” i Jerusalem och hur man där arbetade filantropiskt för att hjälpa behövande oavsett religion.

Den som drev på Selma Lagerlöfs fredsengagemang var hennes väninna Matilda Widegren, som också deltog vid

kongressen i Haag och kom att bli Sveriges första ordförande för IKFF – Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet. Organisationen finns kvar än idag och vid sin storhetstid kring andra världskriget och åren därefter fanns lokalföreningar både i Torsby och Ekshärad.

Den tredje kvinnokampen Maria tar upp i sitt föredrag är den som vid den tiden kanske var mest känd som en sådan: Ester Lutteman. Ester ansåg att freden inte bara var ett kvinnligt åtagande, utan även ett kristet. Hon hade ett starkt prästkall och teologiskt utbildad därefter, redo att viga så snart samhället rent lagligt tillät det. Men trots den starka opinionen för kvinnliga präster, skulle det ändå dröja mycket längre än hon räknat med innan dessa tilläts och sålunda använde hon sin utbildning och röst till att resa land och rike runt som en av tidens viktigaste opinions- och fortbildare. Hon var också noga med att alltid besöka den lokala IKFF-föreningen där hon föreläste.

– Dessa kvinnor var på inga sätt romantiker, det fanns ett starkt drag av realism i deras ideologi, säger Maria. Konflikter finns alltid, men det handlar om hur man löser dessa. Man behöver inte ta till våld; sättet man motarbetar våldskulturen är med en stark fredskultur. Kort och gott: vill du ha fred, arbeta för fred!

Maria berättar att intresset för kvinnofrågorna alltid legat henne varmt om hjärtat och när hon började med sin forskning upptäckte hon snart att det fanns väldigt lite material att tillgå med den infallsvinkeln, vilket gjorde att en hel värld bokstavligen öppnades upp för henne att gräva i. Något som i sin tur lett till en bok om Ester Lutteman, kapitel i antologier och ett flertal artiklar.

– Historiens minne är så otroligt kort, det är både fascinerande och skrämmande på samma gång. Vid den här tiden visste alla i den bildade, lägre medelklassen vem Ester Lutteman var till exempel, men idag är det nästan ingen som ens hört talas om henne. Det är synd – syndigt – att all den kunskapen ska gå förlorad och det är den tanken som fortsätter att driva mig vidare.

RESERAPPORT

från två församlingsbor som besökt Taizé

Jag och min son Albin, 13 år, har nyligen haft förmånen att tillbringa en vecka i Taizé, den lilla franska byn med ett kloster för ett 80-tal bröder som varje år samlar tiotusentals människor till bön och gemenskap.

Resan ordnades främst för ungdomar av Götene och Sunnersbergs församlingar. Tillsammans med Albins farmor, farfar och goda vänner till dem satte vi oss på bussen som på 24 timmar tog oss hela vägen genom Danmark och Tyskland till målet.

Till Taizé kom denna vecka omkring 3000 gäster från många länder, varav cirka 350 svenskar. Boendet är enkelt. Man bor i tält eller i stora baracker. Ungdomar bor för sig, liksom vuxna över 35 år. Vi tillbringade dagarna i familjebyn Olinda tillsammans med ett hundratal andra.

Dagarna fylldes av bibelberättelser, sånger, skapande och lek. Albin hittade snabbt nya vänner från Sverige, Tyskland och Österrike – och de var sedan oskiljaktiga hela veckan.

Tre gånger om dagen samlades alla till bön i den stora kyrkan. De starkt berörande gudstjänsterna bestod mest av Taizesånger, textläsning och tystnad. Efter morgonens nattvard följde bibelstudier, samtal i små grupper och gemensamma måltider. Alla gäster fick dessutom en arbetsuppgift – vi hjälpte till att servera middagarna för familjerna i vår grupp. Efter kvällsbönen kunde man fortsätta med gemenskap i Oyak, där glädjen och värmen var påtaglig.

En särskild höjdpunkt var att träffa broder Johan, en svensk munk och vän till vår familj. För Albin blev det en speciell upplevelse att för första gången få sitta ner och prata med en ”riktig munk”.

Resan har gjort starkt intryck på oss båda. Jag var själv i Taizé som ung för över 20 år sedan. Att nu få återvända tillsammans med min son var en upplevelse jag alltid kommer att bära med mig. Atmosfären i Taizé går nästan inte att beskriva – den måste upplevas.

Andreas Josefsson, Albins pappa

Studieresa

Text: Johan Bonander Foto: Johan Bonander och Karin Jansson

Pastoratet företog en studieresa till Stockholm sista helgen i augusti. Vi fick ta del av stadsmissionens arbete, stockholmspolisens arbete mot gängkriminalitet och Skarpnäcks församlings barn- och ungdomsarbete.

Utöver detta besökte vi skogskyrkogården där skogskyrkogårdens chef Rikard Johansson och vice chef Linus Kraft berättade om deras arbete på skogskyrkogården. Henrik Gustavsson gav en föreläsning på krematoriet. Mötet med Stockholms stadsmission var mycket inspirerande och gav många infallsvinklar i deras arbete för ett mänskligare samhälle.

1975 års konfirmander i Fryksände 2025

Karin Berg, Ann-Britt Jonsson, Håkan Ranström, Anna-Greta Olsson Berggren, Carina Gerdin, Lis Dahlman.

1965 års konfirmander i Fryksände 2025

Övre raden: Nedre raden: Folke Weinholt, Bengt Olofsson, Kenneth Boss, Lennart Finnsson, Lennart Persson, Bengt Gillström, Bengt Johansson.
Mittenraden: Lennart Pewe, Lars Skanse, Solveig Magnusson, Ulla-Lena Larsson, Inger Bäckström, Anna-Greta Olsson Berggren, Marianne Åslund,
Karin Olsson, Hans Lindberg, Tommy Larsson. Nedre raden: Monica Atteblad, Ann-Charlotte Bäckström, Ann-Catrin Norbäck Wadenholm, Kerstin
Grönberg, Birgitta Hamberg Sem, Birgitta Sjögren, Marita Ångsbo, Lisbet Boåsen.

Foto: Yderstigs Bild

1955 års konfirmander i Fryksände 2025

Övre raden: Bengt Sandberg, Sture Andersson, Anna-Greta Olsson Berggren, Lennart Henriksson, Sivert Sandsgård.

Nedre raden: Barbro Höglund, Ann-Margret Johansson, Dorothy Hultkvist.

1955, 1965, 1975 års konfirmander i Lekvattnet 2025

Övre raden: Mats Mattsson, Eva Hedlund, Britt Ek, Karin Jansson.

Nedre raden: Alice Olsson, Inga-Lill Walfridsson, Karin Nordin

1975 års konfirmander i Östmark 2025

Övre raden: Ann Ericson, Kjell-Inge Persson, Anna-Greta Olsson Berggren, Gunder Kareliusson, Öjvind Markberg, Annicka Frykeskog.
Nedre raden: Berit Nykuist, Lisbeth Norman, Morgan Larsson, Gunilla Brunnberg, Anna-Karin Eriksson.

1965 års konfirmander i Östmark 2025

Övre raden: Margot Enkvist, Aina Bjuremo, Irma Hallstensson, Mats Axelsson, Anna-Greta Olsson Berggren, Kenneth Verme, Gun-Britt Larsson, Lisbet Einarsson, Eilis Eriksson. Nedre raden: Gunvi Kjellgren, Agneta Moberg Thuresson, Lillian Albinsson, Kerstin Modén, Vanja Beverin, Ann-Marie Larsson, Eva-Britt Tallberg.

Foto: Yderstigs Bild

1955 års konfirmander i Östmark 2025

Övre raden: Sven Olsson, Anna-Greta Olsson Berggren, Uno Axelsson.

Nedre raden: Rolf Olsson, Ann-Charlotte Sandberg, Monica Wulf.

Konfirmation Fryksände kyrka 10 maj 2025

Övre raden: Leonard Lind, Signe Blomqvist, Rasmus Skog, Ella Kyman, Jonna Sandberg, Hans Öberg, Karin Jansson, Melissa Stenbäck, Agnes Wistrand, Theo Lund, Thea Antonsson, Matilda Antonsson. Nedre raden: Karolina Sonnleitner, Molly Englund Svensson, Alma Haraldsson, Frida Löfgren, Felizia Zetterlund, Ella Soome, Linnéa Lövborg, Amanda Jansson, Amelinn Karlsson Zetterlund.

Konfirmation Fryksände kyrka 24 maj 2025

Övre raden: Leonard Lind, Theo Lund, Mattias Uppvall, Karin Jansson, Hans Öberg, Gabriel Ravenskog, Rasmus Skog.
Nedre raden: Nike Ottner, Hanna Boåsen, Ebbe Passin, Hanna Strandberg, Mollie Wikström.

Konfirmation Östmarks kyrka 17 maj 2025

Övre raden: Emil Hjertqvist, Viggo Söderholm, Hannes Danielsson, Colin Johansson, Cion Halstensson, Samuel Ekelund.
Mittenraden: Inge Olsson, Drew Baldwin, Marius Blom, Jamie Östvang, Johan Bonander, Linus Lövfberg, Jens Fredriksson, Anders (Halle) Halvarsson, Jannike Karlsson. Nedre raden: Albin Kyman, Albin Andersson, Miam Söderlind, Oliver Sylvander, Alvin Rådström, Liam Hedström.

Foto: Yderstigs Bild

Konfirmation Östmarks kyrka 17 maj 2025

Övre raden: Nils Hammarlund, Elias Fredriksson, Olle Larsson, Noah Andersson Hedlund, Hampus Hagström, Elwin Persson. Mittenraden: Inge Olsson, Drew Baldwin, Joel Ekberg, Johan Bonander, Lucas Eriksson, Isabella Hedlund, Anders (Halle) Halvarsson, Jannike Karlsson. Nedre raden: Lova Hedström, Alma Finné Gidenstam, Maja Amcoff Larsson, Mira Hallström, Nova-Lee Persson, Alicia Marklars.

Konfirmation Östmarks kyrka 17 maj 2025

Övre raden: Emmy Ejdervall, Mejja Larsson, Elias Lindh, Julia Fryklund, Klara Bergqvist. Mittenraden: Inge Olsson, Drew Baldwin, Tindra Larsson Axelsson, Johan Bonander, Elsa Nordström, Anders (Halle) Halvarsson, Jannike Karlsson. Nedre raden: Jennie Daleljung, Julia Abelsson, Moa Broberg Linder, Elina Ljungberg, Lea Hedlund.

Foto: Anna-Karin Jönsson

Kantarellsoppa

Vad passar hösten bättre än en värmande soppa med skogens guld! (4 portioner)

INGREDIENSER

500 g kantareller eller trattkantareller
2 schalottenlökar
2 vitlöksklyftor
En klick smör
2 msk vetemjöl
6 dl vatten
3 dl grädde
1 dl crème fraiche
½ dl vitt vin om så önskas
3 msk kantarellfond el grönsaksfond
1 msk pressad citron
2 tsk timjan
salt o peppar

Gör så här:

Ansa och skär kantarellerna i mindre bitar. Skala och finhacka lök och vitlök. Fräs löken och kantarellerna i lite smör i en gryta tills vätskan dunstat bort. Rör i mjölet och ev. vinet och timjan.

Tillsätt vatten och fond. Koka soppan på svag värme under lock ca 15 min. Tillsätt grädde och crème fraiche och låt soppan koka upp och puttra några minuter. Smaka av med citronsaft, salt och peppar.

Smaklig måltid!

Långpannerutor med rivet äpple

Smarriga långpannerutor med rivet äpple toppad med frosting.

INGREDIENSER

4 ägg
4 dl strösocker
2 dl rapsolja
200 g rivet äpple
4 dl vetemjöl
1 msk bakpulver
½ tsk kardemumma
1 tsk kanel
2 tsk vaniljsocker

Frosting:

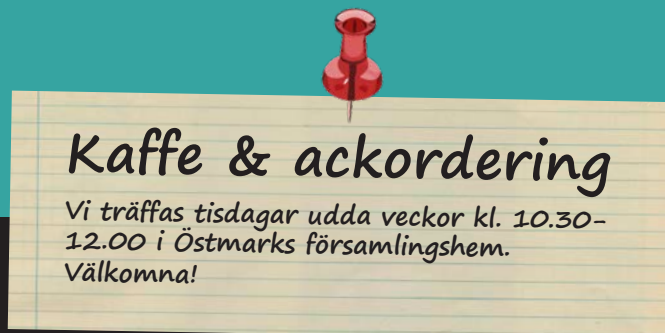
200 g färskost (tex Philadelphia)
3 dl florsocker
50 g smör, rumsvarmt
1 msk vaniljsocker
2 msk pressad citronsaft

Gör så här:

Värm ugnen till 180 grader. Riv äpplena grovt. Vispa ägg och socker luftigt i en skål. Blanda i oljan och det rivna äpplet. Tillsätt bakpulver, vaniljsocker, kardemumma, kanel och vetemjöl. Rör ihop allt till en smet. Täck en långpanna ca 25x35 cm, med bakplåtspapper.

Grädda kakan längst ner i ugnen i 40-45 min. Låt den svalna. Skär kakan i rutor innan du brer på frosting. Vispa alla ingredienser till frosting till en fluffig glasyr med elvisp. Bred ut frosting över kakan och strö över cocos om så önskas.

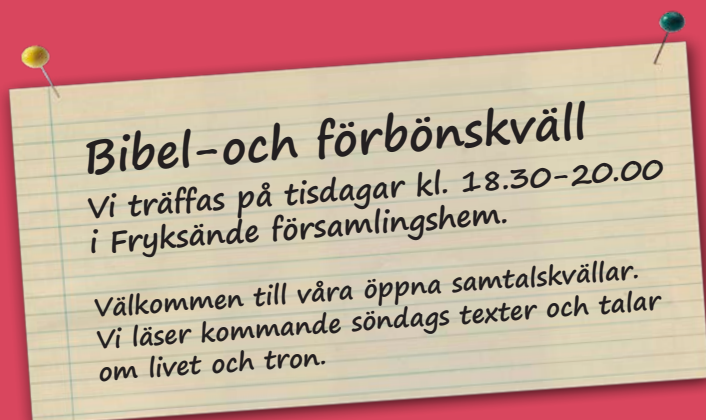
Lycka till!

Tack för rikliga musikkollekter

i Vitsand 21/8 och Lekvattnet 28/8 till Jan Björns 'Hjälp till Ukraina', totalsumman blev 22 684 kr.

Swisha gärna "Hjälp till Ukraina" 070-541 05 06
Mvh präst-Karin

Vuxendop och vuxenkonfirmation!

Välkommen att delta i några förberedande träffar för dig som vill låta döpa dig eller konfirmera dig som vuxen.

Vi samtalar om kristen tro och utgår ifrån bibelns ord och löften. Du får en bibel av oss. Vi kommer samråda om utformning av själva högtiden. Och vi bestämmer även dag och tid tillsammans för träffarna, så att det passar alla. Inga förkunskaper krävs. Det är kostnadsfritt. Varmt välkommen!

För info och anmälan: hör av dig till prästen Karin Jansson 070-2807194

Så får vi änglahjälp både då & nu

Välkommen till

**Frysände församlingshem
Tisdag 7 oktober kl. 18.30**

**då författaren och konstnären
INGER WAERN ger en föreläsning
om änglahjälpen i vardagen**

**Inger gästtar också 11:a-kaffet i
Missionskyrkan onsdag 8 oktober kl. 11.00**

Änglarna vakar över dig

Så här säger Semnos Förlag:
Läs om dramatiska situationer, besvarade böner och mäktiga sammanträffande där gudomliga närvaron inte kan bortförklaras. Gemensamt för alla berättelser är att de är trovärdiga, ärliga, och högst personligt skildrade. De ger inspiration, hopp och tillförsikt samt uppmuntran till en tro som bär. Jag önskar att boken ska ge er uppbyggelse, tröst, hopp, och glädje.

"Min uppgift är att samla in människors berättelser av Gudomliga ting i vår tid som handlar om ljus, änglar och bönesvar."

Änglarna vakar över dig är Ingers åttonde bok om människor som upplevt änglar.

Syföreningen i Vitsand

**Vi samlas, trivs, fikar, pratar och
pysslar i kyrksalen på tisdagar
jämna veckor kl. 10-12.**

Nya och gamla deltagare är välkomna!

**Info: Präst-Karin 070-280 71 94 eller
Berit Johansson 070-628 02 46**

Träff- punkten

**Vi träffas på Tisdagar kl. 10.00
i Fryksände församlingshem**

(Gillestugan)

**Vi sjunger, fikar, umgås och
har trevligt tillsammans**

Ledare: Anders "Halle" Halvarsson

Välkommen med i vår gemenskap!

**För dig som uppskattar frisk
luft, rörelse och gemenskap**

**Välkommen med på måndagar jämna veckor
kl. 10.00 vid församlingshemmet i Torsby**

**Vi promenerar i en takt som passar alla i cirka
45 minuter oavsett väderlek, därefter bjuder vi
på kaffe och smörgås.**

**Ingen föranmälan, bara att komma!
Vid frågor ring Anna-Karin 073-054 45 92**

**Vi ses!
Anna-Karin & Drew**

Höstens gudstjänster

FRYKSÄNDE

Sönd. 5 okt. kl. 11.00

HÖGMÄSSA Anna-Greta O Berggren,
Urban Karlsson

Sönd. 5 okt. kl. 18.00

VÄRLDENS BARN-GALAN
i Missionskyrkan med bla Karin Jansson
och Frida Clewemar

Tisd. 7 okt. kl. 12.00

LUNCHMUSIK Halle Halvarsson

kl. 12.30 SOPPLUNCH

i församlingshemmet

Onsd. 8 okt. kl. 08.15

MORGONMÄSSA i Siris kapell
Karin Jansson, Halle Halvarsson

Fred. 10 okt. kl. 18.00

EN STUND MED SINNESRO
Kyrkan öppen från kl. 17.30 för fika
och samvaro. Anna-Greta O Berggren,
Eva Bonander, Frida Clewemar

Sönd. 12 okt. kl. 11.00

MÄSSA med små & stora
Karin Jansson, Halle Halvarsson

Sönd. 19 okt. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Urban Karlsson där-
efter föreläser forskaren Maria Söder-
ling om "Kvinnorna, kyrkan och freden"
i församlingshemmet ca. kl. 12.00

Sönd. 26 okt. kl. 11.00

HÖGMÄSSA Anna-Greta O Berggren,
Halle Halvarsson, Sunne manskör

Lörd. 1 nov. kl. 17.00

MINNESGUDSTJÄNST
Anna-Greta O Berggren, Drew Baldwin,
Urban Karlsson, Fryksände kyrkokör,
violin Liv Tove Bryne

Sönd. 2 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Karin Jansson, Urban Karlsson

Onsd. 5 nov. kl. 08.15

MORGONMÄSSA i Siris kapell
Anna-Greta O Berggren,
Urban Karlsson

Fred. 7 nov. kl. 18.00

EN STUND MED SINNESRO
Kyrkan öppen från kl. 17.30 för fika
och samvaro. Eva Bonander, Leo Lind,
Frida Clewemar

Lörd. 8 nov. kl. 18.00

VISKONSERT med Nina Gudmundsson
som sjunger egenkomponerat samt
tolkningar, Johan Bonander

Sönd. 9 nov. kl. 11.00

GUDSTJÄNST
Drew Baldwin, Halle Halvarsson

Sönd. 16 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA Jubileumskonsert
Fryksände kyrkokör 110 år
Anna-Greta O Berggren, Urban Karlsson
Frida Clewemar, stråkensemble

Tisd. 18 nov. kl. 12.00

LUNCHMUSIK Halle Halvarsson

kl. 12.30 SOPPLUNCH

i församlingshemmet

Sönd. 23 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Karin Jansson, Halle Halvarsson

LEKVATTNET

Sönd. 5 okt. kl. 15.00

SKÖRDEGUDSTJÄNST med små & stora
Anna-Greta O Berggren, Urban Karlsson,
Yvonne Johansson

Sönd. 26 okt. kl. 15.00

MÄSSA
Anna-Greta O Berggren, Halle Halvarsson

Lörd. 1 nov. kl. 17.00

MINNESGUDSTJÄNST
Karin Jansson, Halle Halvarsson, körsång

Sönd. 16 nov. kl. 15.00

MÄSSA
Anna-Greta O Berggren, Urban Karlsson

VITSAND

Sönd. 12 okt. kl. 15.00

SKÖRDEGUDSTJÄNST med små & stora
Karin Jansson, Halle Halvarsson

Lörd. 1 nov. kl. 19.30

MINNESGUDSTJÄNST
Karin Jansson, Halle Halvarsson, körsång

Sönd. 23 nov. kl. 15.00

MÄSSA
Karin Jansson, Halle Halvarsson

ÖSTMARK

Sönd. 19 okt. kl. 15.00

GUDSTJÄNST
Drew Baldwin, Urban Karlsson

Lörd. 1 nov. kl. 19.30

MINNESGUDSTJÄNST
Anna-Greta O Berggren, Urban Karlsson,
kören La Musique, violin Liv Tove Bryne

Sönd. 9 nov. kl. 15.00

GUDSTJÄNST
Drew Baldwin, Halle Halvarsson

Med reservation för ändringar

Döpta**FRYKSÄNDE**

7/6 Ruben Lydén
14/6 Ellen Eriksson
14/6 Chloe Rådström
21/6 Bianca Zetterlund
5/7 Gabriella Johansson
5/7 Ella Berntsson

VITSAND

12/7 Thekla Renhult

ÖSTMARK

28/6 Felix Olsson
9/8 Emil Nilsson

Vigda**FRYKSÄNDE**

7/6 Sofia Vedin och Erik Sundbäck
7/6 Elin Holmberg och Christian Söderdahl
14/6 Mimmi Larsson och Markus Wahlström
28/6 Madelene Melin och Robin Halvardsson
5/7 Rebecca Westberg och
Gabriel von Klopman
19/7 Veronica Gräsberg och Per Berglund
16/8 Mina Brubråten och Andreas Persson

LEKVATTNET

5/6 Andrea Subotic och Lars Berg
2/7 Jucy Grace Carcusia Babor och
Jimmy Gustafsson
2/8 Linnéa Fernström och Oskar Dahllöf

ÖSTMARK

12/7 Ida Björklund och Fredrik Berglund
9/8 Madeleine Olsson och Per Johansson

Avlidna**FRYKSÄNDE**

6/5 Inger Eriksson 74 år
8/5 Börje Johnsson 90 år
11/5 Kurt Jansson 83 år
12/5 Eivor Fryklund 95 år
15/5 Ludvig Malmström 3 år
29/5 Viola Appel 93 år
30/5 Sinikka Heikkilä 75 år
6/6 Berit Juhl 85 år
7/6 Gunvor Uggla 101 år
13/6 Marianne Valfridsson 75 år
17/6 Göran Emanuelsson 78 år
19/6 Karin Lindblom 94 år
23/6 John Røjdestig 89 år
10/7 Inga-Lill Adolfsson 88 år
17/7 Björn Olsson 56 år
20/7 Laila Larsson 93 år
25/7 Arne Jonsson 85 år
7/8 Gunnar Einerman 93 år
13/8 Kurt Berglund 78 år
21/8 Torbjörn Sahlin 91 år
29/8 Irene Jansson 86 år

LEKVATTNET

18/5 Reidar Johansen 89 år
19/5 Kjell Karlsson 87 år

VITSAND

1/6 Helén Karlsson 94 år
23/7 Eivor Eriksson 79 år
6/8 Gun-Britt Eriksson 88 år
6/8 Anna-Greta Olsson 100 år
9/8 Anders Bergkvist 42 år
17/8 Hillevi Olsson 91 år
28/8 Majvor Adolfsson 88 år

ÖSTMARK

20/7 Åke Larsson 89 år
26/8 Mona Olsson 81 år

PASTORSEXPEDITION 0560-272 00

Besöksadress: Kyrkogatan 26

Postadress: Box 52, 685 22 Torsby

E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/fryksande

Öppet: mån-tis 10-12, ons-tors 10-12, 13-15

KYRKOHERDE

Kontraktsprost, norra Värmlands kontrakt

Johan Bonander 272 01

Tjänstebostad, Östmarks prästgård 200 13

KOMMINISTRAR

Karin Jansson 272 02, 070-280 71 94

Anna-Greta Olsson Berggren 272 22

FÖRSAMLINGSASSISTENT/TJÄNSTEBITRÄDE

Drew Baldwin 272 06

Anna Karlsson 272 00

DIAKONER

Eva Bonander 272 09

Karin Lövestam-Öberg 272 08

PEDAGOG

Leonard Lind, assistent 272 20

MUSIKER

Urban Karlsson 272 10

Anders Halle Halvarsson 272 12

Frida Clewemar 275 32

INFORMATÖR

Birgitta Åberg 272 04

KYRKOFÖRVALTNING

Elisabeth Johnsson, kyrkokamrer 272 14

Marie Nilsson, kyrkokamrersassistent 272 03

KYRKOGRÄDSFÖRVALTNING

Lars Wikström, kyrkogårdschef 272 07

Lars Olsson, vice kyrkogårdschef 272 25

Fryksände, Lars Wikström 272 07

Lekvattnet, Lars Olsson 272 25

Vitsand, Roland Nilsson 272 23

Östmark, Stig Norman 272 24

KYRKVAKTMÄSTARE

Lisbeth Kanth 272 13

Jörgen Klockars 272 19

Ann-Charlott Larsson 272 00

FRYKSÄNDE FÖRSAMLINGSHEM

Anna-Lena Yderstig, kyrkoskrivare 272 28

Anna-Karin Jönsson, församlingsvärdinna 272 15

Annamaj Carlsson, lokalförare 272 26

Marita Bergström, administration 272 27

BLOMSTERFONDER

Fryksände, pastorsexpeditionen 272 00

eller via hemsidan www.svenskakyrkan.se/fryksande

Lekvattnet, Anders Nilsson 500 28, 070-670 97 20

Vitsand, pastorsexpeditionen 272 00

Östmark, Maj-Lis Haglund 210 09

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE

Fryksände pastorat, Roger Ericsson 070-693 62 68

FÖRSAMLINGSRÅDETS ORDFÖRANDE

Fryksände, Torbjörn Jansson 070-561 97 76

Lekvattnet, Inga-Britt Keck Karlsson 079-040 98 29

Vitsand, Thore Jonsson 070-511 84 38

Östmark, Ingela Högfeldt 070-520 38 87

